

1. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΣΕΙ Η ΕΕ ΜΕΤΑ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ;

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/07/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/07/2024

Σελίδα: 9

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Μπορεί να επιβιώσει η ΕΕ μετά τη Γαλλία;

Το βαθύτερο ερώτημα είναι τελικά εάν μετά τις σεισμικές πολιτικές εξελίξεις στη Γαλλία – μια χώρα σε πολιτική αυτοχειρία και πολιτιστική ρευστοποίηση (O. Roy) – θα μπορέσει να επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Πολλοί αμφιβάλλουν αλλά περισσότεροι θεωρούν ότι η εποχή «της αναντικατάστατης Γαλλίας» στην Ένωση έχει περάσει ανεπιστρεπτά. Χωρίς αμφιβολία, η Ευρωπαϊκή Ένωση ως Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) αρχικά υπήρξε δημιούργημα της Γαλλίας. Η ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης έχει πολλούς πατέρες (ακόμη και τον Ι. Καποδίστρια) αλλά χωρίς τις γαλλικές προτάσεις Σουμάν και Μονέ στη δεκαετία του 1950 (Διακήρυξη Σουμάν 1950, κ.λπ.) δεν θα είχε ίσως ξεκινήσει ποτέ η ενοποιητική διαδικασία (Κοινότητα Ανθρακα και Χάλυβα - ΕΚΑΧ) που κατέληξε στη σημερινή ΕΕ. Το βασικό κίνητρο πίσω από το γαλλικό σχέδιο ήταν βέβαια να εμπλακισωθεί η μεταπολεμική Γερμανία με ένα θεσμικό πλαίσιο που αφενός θα την καθιστούσε ακίνδυνη, αφετέρου θα της επέτρεπε να αναπτυχθεί ως μια φιλελεύθερη δημοκρατία και μεικτή κοινωνική οικονομία της αγοράς. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση υπήρξε δηλαδή στην αφετηρία της ένα σχέδιο ειρήνευσης και πολιτικής σταθεροποίησης της μεταπολεμικής Ευρώπης. Και η συνταγή πίσω από το σχέδιο αυτό ήταν η ιδέα της υπερεθνικότητας (supranationality) – η οικοδόμηση δηλαδή θεσμών που δεν θα ελέγχονταν ασφικτικά από τα εθνικά κράτη αλλά θα απολαμβάνουν σημαντικό βαθμό ανεξαρτησίας προκειμένου να ελέγχουν τις υπερβολές του εθνικισμού που τόσα δεινά είχε προκαλέσει στην Ευρώπη.

Το σχέδιο αυτό τελικά πέτυχε. Η αρχική Ευρωπαϊκή Κοινότητα μετεξελίχθηκε σε Ευρωπαϊκή Ένωση, εμβάθιζε το περιεχόμενο και τις πολιτικές της και διεύρυνε τον αριθμό των κρατών - μελών της από τα έξι ιδρυτικά μέλη στα είκοσι επτά σήμερα. Και κυρίως, παρά τα πολλαπλά ελλείμματά της, αναδείχθηκε στον πληρέστερο χώρο ελευθερίας, δικαιοσύνης, δημοκρατίας, κράτους δικαίου παγκοσμίως. Αλλά ταυτόχρονα η ενοποίηση και οι θεσμοί της ξέφυγαν από τον έλεγχο και την κυριαρχία της Γαλλίας. Βεβαίως η Γαλλία δεν έπαψε να είναι η πολιτική υπερδύναμη του συστήματος αλλά και άλλα κέντρα έχουν εμφανισθεί στον ενωσιακό γαλαξία που διεκδικούν ρόλο και επιρροή, από το Βερολίνο μέχρι τη Ρώμη και τη Βαρσοβία αλλά και μικρότερες ή και εκκεντρικές περιπτώσεις χωρών όπως η Ουγγαρία. Μετά τις διαδοχικές διευρύνσεις ακόμη και η γαλλική γλώσσα έπαψε να είναι η κυρίαρχη του ενωσιακού συστήματος. Η αγγλική κυριαρχεί και μετά την αποχώρηση της Βρετανίας (Brexit), έστω κι αν αυτό ενοχλεί σφόδρα το Παρίσι.

Αυτή είναι η μία εκδοχή. Η άλλη είναι ότι, παρά την υποχώρηση της γαλλικής πολιτικής επιρροής, η στρατηγική κατεύθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης παραμένει έργο της Γαλλίας όχι μόνο στο παρελθόν (με projects όπως εσωτερική αγορά / Ντελόρ, ΟΝΕ / Μιτεράν - Κολ, κ.ά.) αλλά και μέχρι πρόσφατα με τις ιδέες - στόχους (Μακρόν) για «στρατηγική αυτονομία», «Ευρωπαϊκή κυριαρχία», κ.ά. Αλλά με έναν πολιτικά εξασθενημένο πρόεδρο Μακρόν και μια άβολη κυβέρνηση συγκατοίκησης μπορεί να χαθεί ακριβώς η «στρατηγική κατεύθυνση» για την Ευρώπη. Οι νεοεθνικιστικές δυνάμεις δεν θέλουν, ως γνωστόν, στρατηγική κατεύθυνση. Θέλουν επιστροφή στην εθνική περιχαράκωση.

Επομένως, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιβιώσει και με μια τραυματισμένη Γαλλία αλλά θα είναι μια διαφορετική Ένωση (με άγνωστο προορισμό;).

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ.